

та суперництво – по 20%, а найнижчий показник займає стиль уникнення – 5%. У студентів природничого факультету II курсу групи П-23 також переважає стиль пристосування – 30%, далі йде суперництво та уникнення – по 25%, співробітництво – 15% і найнижчий показник займає стиль компроміс – 5%.

Для майбутніх педагогів оптимальним стилем розв'язанням конфліктів мають бути співробітництво та компроміс, але результати наших досліджень засвідчують протилежне.

Педагог, працюючи з дітьми з підвищеною агресивністю, повинен бути уважним, прогнозувати дії дитини, а також будувати свою роботу так, щоб всіляко допомагати дитині у подоланні важкою для нього ситуації. Повинен звертати увагу на найменші зміни в поведінці, в настрої дітей.

Ситуація на уроці доходить до конфлікту, як правило, з невстигаючим учнем. Тому в інтересах учителя виявляти до них особливу увагу, своєчасно надаючи їм допомогу.

Отже, розглянувши основні сторони агресії та конфліктної поведінки, слід ще раз підкреслити, що агресія присутня у найрізноманітніших формах людського існування. Агресія має як негативне, так і позитивне значення. Агресивної поведінки можна запобігти (чи, принаймні, зменшити інтенсивність її проявів). Основною ланкою в розв'язанні конфлікту є його аналіз. У цьому випадку вчитель може розкрити причини суперечки, не допустивши її переходу в тривалий конфлікт.

Література

1. Банщикова Т. Н. Влияние организационных факторов на формирование агрессивности педагога / Т. Н. Банщикова // Мир образования – образование в мире. – 2009. – № 1. – С. 208-214.
2. Калашникова А. С. Соотношение личностных предпосылок разнонаправленной (гетеро- и ауто-) агрессии / А. С. Калашников // Мир психологии. – 2009. – № 4. – С. 258-266.
3. Коломієць О. Агресивність особистості: вроджена і набута (спроба філософського аналізу) / О. Коломієць // Вища освіта України. – 2011. – № 4. – С. 78-82.
4. Курганська Л. О. Конфлікти у педагогічній діяльності / Л. О. Курганська // Світ виховання. – 2006. – № 1. – С. 14-15.
5. Рыбакова М. М. Конфликт и взаимодействие в педагогическом процессе: Кн. Для учителя. – М. Просвещение. 1991. – 128с.
6. Рудзевич І. Л. Психологічні засоби подолання деструктивних конфліктів у педагогічному процесі / І. Л. Рудзевич // Практична психологія та соціальна робота. – 2005. – № 1. – С. 47-49.
7. Харитоновна С. М. Конфлікт у педагогічній взаємодії / С. М. Харитоновна // Управління школою: Науково-методичний журнал. – 2007. – № 35. – С. 24-31.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ І НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Рендюк С.П. (м. Полтава, Україна)

Сучасний період інтенсивного розвитку інформаційних та комп'ютерних технологій характеризується високою потребою у висококваліфікованих фахівцях інженерного профілю. Виробничий процес, що динамічно розвивається під впливом технічного прогресу, вимагає від інженера прояву заснованих на за-своєнні базових як природничих, так і технічних дисциплін високих професійних якостей, а також вільного використання ним математичних методів і прийомів, що складають фундаментальну основу його підготовки за спеціальністю. На жаль, слід відмітити, що володіючи достатніми знаннями в рамках навчаль-

них предметів професійного циклу, випускники вищих навчальних закладів не завжди готові до вирішення важких і неординарних виробничих завдань. Тому їх підготовка потребує суттєвого вдосконалення як за змістом навчання, так і формами, методами й засобами викладання навчальних дисциплін, що дозволить готувати фахівців з широким кругозором, здатних адаптуватися до сучасних змін у техніці і технологіях. Це особливо стосується і викладання дисциплін математичного циклу.

Математика в технічному ВНЗ є методологічною основою наукового знання і професійного уміння його випускника. Тому посилення математичної підготовки студентів обумовлює успішність та ефективність їх діяльності не тільки у виробничій сфері, але і в науковій діяльності. Вивчення курсу вищої математики формує у студентів як теоретичну базу для засвоєння загальних і спеціальних дисциплін, так і практичні вміння, що дозволяє майбутньому інженеру знаходити раціональні рішення проблемних задач прикладного спрямування. У зв'язку з цим зростають вимоги до якості знань і рівня підготовки студентів з математики.

Відомо, що радянська освіта базувалася на парадигмі знання. Освітній процес у системі загальної і професійної освіти будувався на дедуктивній основі відповідно до дидактичної триади «знання – уміння – навички». Причому основна увага приділялася засвоєнню знань. Вважалося, що сам процес засвоєння знань володіє розвиваючим потенціалом, саме в процесі навчання мають формуватися необхідні вміння і навички (на цьому базувалася теорія розвиваючого навчання В.В. Давидова). Однак у рамках знаннєвої парадигми завжди актуальною була проблема відриву знань від уміння їх застосовувати. Вважалося, що молодим людям достатньо дати міцні фундаментальні знання, завдяки яким вони будуть успішними у професійній діяльності. У результаті цього створилася ситуація, коли у надлишку опинилася велика кількість спеціалістів з вищою фундаментальною освітою, а реальна економіка відчувала дефіцит у кваліфікованих практикоорієнтованих кадрах.

Порівняльне дослідження випускників вищих навчальних закладів пострадянських країн (Росія, Україна, Білорусія) і розвинутих країн Заходу (США, Франція, Канада, Ізраїль), проведене Світовим банком у 2004 році, зафіксувало, що студенти пострадянських країн виявляють дуже високі результати (9-10 балів) за критеріями «знання» та «розуміння» і дуже низькі бали за критеріями «застосування знань на практиці», «аналіз», «синтез», «оцінювання» (1-2 бали). Студенти з розвинутих західних країн демонстрували діаметрально протилежні результати, тобто вони показали високий ступінь розвитку навиків аналізу, синтезу, високий рівень умінь приймати рішення при відносно невисокому рівні показника «знання» [1, с. 438-440].

Вирішити наявні протиріччя може, на нашу думку, компетентнісний підхід, який сприяє подоланню традиційних когнітивних орієнтацій професійної освіти, приводить до нового її змісту, методів і технологій.

Глибинні перетворення, що відбулися на ринку праці за роки незалежності, поставили нові завдання перед вищими навчальними закладами України, зокрема технічними. Засвоєння навчального матеріалу сьогодні не є основною метою навчання, а служить засобом розвитку людини, формуванню в особистості нових компетентностей. Сьогодення вимагає від сучасного інженера вмінь не лише виконувати вузькі фахові завдання, але й бути ефективним менеджером, здатним до інноваційної, творчої діяльності. Тому для підвищення конкурентоспроможності фахівця технічного профілю на ринку праці необхідно подбати про високий рівень сформованості ключових компетентностей, до яких належить і математична компетентність. Математична компетентність – це не стільки вміння розв'язувати математичні вправи, скільки вміння бачити та застосовувати математику у реальному житті, розуміти зміст і метод математичного моделювання, вміння будувати математичну модель, досліджувати її метода-

ми математики [3, с. 12].

Навчання математики потребує від студентів значних зусиль, сприяє розвитку логічного мислення, уваги, пам'яті, тобто формує їх навчальні компетентності. Застосування навичок лічби, геометричних побудов та інформаційно-комунікаційних технологій в процесі розв'язування вправ; логічні міркування, аналіз і оцінювання ходу своїх думок і дій; розвиток навичок різних засобів письмового фіксування (використання кванторів тощо); розв'язування текстових задач відповідного змісту; аналіз об'єктів, ситуацій та взаємозв'язків, використання та оцінювання власних стратегій розв'язування пізнавальних проблем; висловлювання своєї думки, застосування різноманітних прийомів аргументування – все це активно сприяє розвитку не тільки математичних, але й загальних навчальних, громадянських, соціальних, культурних та підприємницьких компетентностей [2, с. 15].

Таким чином, стратегічним завданням вищої технічної школи є підготовка інтелектуального, високоінтелектуального, освіченого, культурного сучасного спеціаліста, компетентного фахівця, здатного ефективно діяти за межами учбових ситуацій, розв'язувати типові й проблемні завдання у власній професійній діяльності з використанням базових як природничих, технічних, професійних знань, так і власної математичної компетентності.

Література

1. Краснова Т.И. Инновации в системе оценивания учебной деятельности студентов / Т.И. Краснова // Образование для устойчивого развития.- Минск: Издательский центр БГУ, 2005.
2. Куделіна О.В. Математична освіта студентів у світлі впровадження компетентнісного підходу // Дидактика математики: проблеми і дослідження.- Вип. 29.-2008.
3. Раков С.А. Математична освіта: компетентнісний підхід з використанням ІКТ.- Харків: Факт, 2005.

ЗАЛЕЖНІСТЬ ФІЗИЧНОГО І ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ ВІД МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В СІМ'Ї

Розумейко Ю.О., Іванченко М.М. (м. Прилуки, Україна)

Постановка проблеми. Аналіз основних досліджень і публікацій.

Морально-психологічний клімат в сім'ї відіграє важливу роль у становленні фізичного і психічного здоров'я дитини. Ми помітили, що успішність, адаптаційна спроможність і здоров'я учнів відрізняється, в залежності від умов соціального, фінансового благополуччя в сім'ї, рівня самосвідомості і відповідальності батьків за своїх дітей. Ми виявили цю закономірність і вирішили проаналізувати це питання.

Чимало досліджень психологів було спрямовано на вивчення проблем сім'ї і їх наслідків щодо здоров'я дитини (І.В. Гребеніков, Е.І. Ейдемільер, А.Т. Харчев, В.В. Юстіцкіс тощо). Психотравмуючі наслідки сімейних конфліктів досліджено в роботах таких авторів, як А.Я. Андрос, А. Бандура, М.Р. Бітянвою, І.В. Ващенко, Е.Г. Ейдемільером, Л.В. Кондрацькою, В. Юстіцкісом та ін.

Мета дослідження: проаналізувати залежність фізичного і психічного здоров'я дитини від морально-психологічного клімату в сім'ї.

У зв'язку з поставленою метою, були сформульовані наступні **завдання:** визначити поняття «мікроклімат» і його складові частини; виявити залежність впливу несприятливого мікроклімату в сім'ї на фізичне, психічне і соціальне здоров'я учня; дати практичні рекомендації щодо поліпшення умов сімейного мікроклімату, що, в свою чергу, призведе до поліпшення здоров'я дитини.

Для вирішення поставлених завдань були використані **методи** аналізу,